

³¹Jézus lement Kapernaumba, Galilea egyik városába, és tanította őket szombaton; ³²ők pedig álméltoktan tanításán, mert szavának hatalma volt. ³³A zsinagógában volt egy tisztátalan, ördögi lélektől megszállott ember, aki hangosan felkiáltott: ³⁴„Ah, mi közünk hozzád názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy, az Isten Szentje!” ³⁵Jézus azonban ráparancsolt: „Némulj el, és menj ki belőle!” Erre az ördög odavetette őt közéjük, kiment belőle, de semmi kárt nem tett benne. ³⁶Ekkor rémület fogta el mindnyájukat, és így szóltak egymáshoz: „Milyen beszéd ez? Hatalommal és erővel parancsol a tisztátalan lelkeknek, és azok kimennek!” ³⁷És elterjedt a híre mindenütt a környéken.

Kedves Testvéreim!

Böjt első vasárnapja van. Már az elmúlt vasárnap is a böjt állt előttünk, hiszen már megkezdődött a húsvétot megelőző, felkészülési időszak. Szeretném újra megerősíteni, és kiemelni a böjt fontosságát a keresztyén ember életében.

Evangélikusként hajlamosak vagyunk az egyházi szokásokat egészen sajátosan a magunk igényei szerint magyarázni. Pl. az istentiszteletre járással kapcsolatban egészen meggyőző érv, hogy a Szentírásban sehol sincs róla szó, tehát nem kell minden vasárnap templomba jönni. Sőt a hitvallásaink is elvetik azt a katolikus tanítást, hogy kötelező misére járni. Csak azt ne felejtjük el, hogy a Szentírásban teljesen magától értődő volt, hogy szombaton mindenki ott volt a zsinagógában. Az ApCsel-ben azt olvassuk az első keresztyén közösségről, hogy „napról napra állhatatosan, egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban...”. A hitvallási irataink pedig valóban elvetik a kötelező misét, és itt a kötelező szón van a hangsúly és azon, hogy az istentiszteleten való részvétel önmagában üdvözítő cselekedet, tehát nem szükséges a hit, elég, ha csak elmegyek a templomba.

Ugyanígy a böjttel kapcsolatban is átestünk a ló túloldalára, amikor azt mondják sokan: hogy ez katolikus szokás, az evangélikusok nem böjtölnek, vagy másképp böjtölnek, mert nem a testi böjt a fontos, hanem a lelki. Jó gondolatok, csak távol állnak a valóságtól.

A legfontosabb evangélikus hitvallásban, az Ágostai Hitvallásban ezt olvassuk a böjttel kapcsolatban: „minden keresztyénnek azért kell gyakorolnia és féken tartania magát testi fegyelmezővel, testi gyakorlással és fáradságos munkával, hogy se jólét, se téltenség ne ingerelje vétkezésre; nem pedig azért, hogy az ilyen gyakorlat útján érdemeljük ki a bűnbocsánatot és adjunk elégtételt a bűnökért. A testnek ezt a megfegyelmezését nemcsak néhány, arra kijelölt napon, hanem minden időben keményen folytatni kell, ahogy Krisztus parancsolja: Vigyázzatok magatokra, hogy valamikor meg ne nehezedjék a ti szívetek mámortól (Lk21,34) Továbbá: a gonosz lelkeknek ez a fajtája semmivel sem űzhető ki, csopán böjtöléssel és könyörgéssel (Mk 9,29). És Pál ezt mondja: Megsanyargatom testemet és szolgálóvá teszem (1Kor9,27). Világosan rámutat: megsanyargatja testét, nem azért, hogy ezzel az önfegyelmezővel kiérdemelje a bűnbocsánatot, hanem hogy teste a hatalmában legyen, alkalmassá váljék a lelki életre és hivatásbeli kötelességének betöltésére. Tehát nem a böjtöt magát ítélik el, hanem azokat a hagyományos szokásokat, amelyek bizonyos napokat és bizonyos ételeket a lelkiismeret veszedelmére oly módon követelnek meg, mintha az ilyesfajta cselekedetek szükséges vallásos szokások lennének.”

Felhívnom a figyelmet a hitvallásunk egy mondatára: A testnek ezt a megfegyelmezését nemcsak néhány, arra kijelölt napon, hanem minden időben keményen folytatni kell. Itt tehát azt látjuk, hogy az evangélikus tanítás talán még szigorúbb, mint a korabeli egyháznak a tanítása volt.

Miért? Mert, ahogyan a bibliai példákat is előhossa, a test megsanyargatása a böjt segít felvenni a küzdelmet a gonosszal. A Bibliában és az életben háromféle gondosszal, háromféle kísértéssel találkozunk. A testünk, a világ és az ördög csábítása – ahogyan ezt Luther egy mondatban megfogalmazta.

Manapság legtöbbször a testünk csábításával foglalkozunk. Azokkal a kísértésekkel, amelyek belülről fakadnak. Vágyaink, önös érdekeink, azok a dolgok, amelyekről tudjuk, hogy nem jók, mégis megkísértenek bennünket. Talán kevésbé, de még mindig hangsúlyos a második is a világ csábítása, amikor az a környezet amelyben élünk kísért. Ennek egyszerű formáját mindenki felfedezheti a következő mondatban: „de hát mindenki ezt csinálja, ez nem lehet rossz”. A legkevésbé a harmadikkal törődünk: az ördög csábításával, és ez nem véletlen. Mert az ördögnek, a Sátánnak, a diabolosznak, a kísértőnek éppen ez a szándéka. Bár sok néven ismerjük, de a lényeg, hogy elhitesse azt, hogy nincs is. Csupán egy mitológikus alak: szarvakkal és vasvillával. A kisördög, aki leginkább cuki rajzokon jelenik meg. Pedig valóságos, és óriási hatalma van. Luther az énekében azt mondja: „e világ ura”. A Szentírásban számos helyen találkozunk vele, és félelmetes erejével, főleg az evangéliumokban. Mai igénkben is előjön, felfedi magát, nem is akarhol, hanem egy zsinagógában.

³¹Jézus lement Kapernaumba, Galilea egyik városába, és tanította őket szombaton; ³²ők pedig álméltoktan tanításán, mert szavának hatalma volt.

A történet bevezetésében arról olvasunk, hogy Jézus szavának hatalma van. Hatással van az emberre. Nem csak akkor, ma is. Ha nem csak felszínesen olvassuk és hallgatjuk az ő szavát, a Szentírás üzenetét, hanem hajlandók vagyunk elgondolkozni, ha nyitott szívvel figyelünk rá, akkor egészen átformál, átalakít bennünket. Egyszerre mintha egy sötét szobában felkapcsolták volna a villanyt, olyan erővel tud hatni az emberre, hirtelen kitisztul, világossá válik, értelmet nyer minden.

De persze mindennek van egy árnyoldala is. Mert ebben a világosságban más is láthatóvá válik. Jézus fényében az ember szembesül önmagával, a környezetével és szembesül azzal is, hogy ott áll mellette a kísértő. Felkapcsolódik a villany és kiderül nem vagyunk egyedül. Mert vannak bűneink, vannak kísértéseink, és bizony van Sátán.

³³A zsinagógában volt egy tisztátalan, ördögi lélektől megszállott ember, aki hangosan felkiáltott: ³⁴„Ah, mi közünk hozzád názáreti Jézus? Azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Tudom, ki vagy, az Isten Szentje!”

Jézus közelében az ördögök nem bírnak némák maradni. Ahol arról olvasunk, hogy Jézus ördögtől megszállott emberrel találkozik, ott ez teljesen nyilvánvaló. Nem Jézus hívja fel rá a figyelmet, hanem pont fordítva. Ahogyan itt is: az ördög mutatkozik meg, és figyeljük meg mint tesz: bizonyosságot tesz Jézusról. Elmondja Jézusról, hogy kicsoda: „Tudom, ki vagy, az Isten Szentje!”

³⁵Jézus azonban ráparancsolt: „Némulj el, és menj ki belőle!”

Jézus ráparancsol, igen, mert Jézusnak van hatalma felette.

Azt gondolom két tanulsága van ennek a történetnek: Az egyik, hogy érdemes komolyan venni a Sátán hatalmát. Mert van neki, csak rejtőzködik. Úgy rejtőzködik, mint ebben a történetben is. Ott van a zsinagógában. Ott van az Istentiszteleten. Tehát nem kórházak zártosztályán kell keresni, nem is a filmekben látott barlangok mélyén, nem kábítószeres bódulattal, vagy részegségtől fetrengő emberek körében. Nem ott, ahol nyilvánvaló a bűn, hanem ott, ahol senki nem várná. Ott a hívő emberek körében.

Higgyük el, ha tudták volna, ott Kapernaumban, hogy az az ember megszállott, akkor a zsinagóga közelébe se mehetett volna. De nem tudták, mert nem látszott rajta, mert élte a hétköznapi életét. Ott járt az emberek között, talán szerényen és meghúzódva, várva az alkalmat a csábításra. Talán még maga az ember sincsen tisztában vele, hogy ott van benne. És rajta keresztül fertőz, árt, megoszt és bűnre csábít.

De Jézus jelenléte előhívja. És ez a másik, amit megtanulhatunk a történetből. Hogy Jézus jelenlétében nem maradhat rejtve. Ráadásul Jézusnak nem csak meg kell mutatnia magát, hanem az ő szavára engedelmeskednie kell. Hiszen bár a Sátánnak van hatalma, sokkal nagyobb hatalma, mint bármely embernek, de Jézusnak még nála is nagyobb. Tudja ezt a zsinagógai ördög is, hiszen ezt kérdezi: azért jöttél, hogy elpusztíts minket? Igen, Jézusnak erre is lenne hatalma. De nem teszi, és azt is látjuk, hogy kiúzi ugyan, és az embernek semmi bántódása nem esik, de az ördögöt nem pusztítja el. Miért nem? Megtehetné. Igen, megtehetné, de az csak egy kísértővel lenne kevesebb, továbbra is ott maradna a testünk és a világ csábítása, amelyektől még sokkal nehezebben szabadulnánk meg.

Így legalább szembesülnünk kell azzal, hogy van egy fölöttünk álló hatalom, amelynek a markában vagyunk, ha nem az Isten tenyerén élünk. Mert vagy egyik, vagy másik. Senki sem szolgálhat két úrnak, mondja Jézus.

A bűnt segít. Segít megláttatni testi gyengeségünket, azt, hogy milyen kiszolgáltatott is az ember. Segít megláttatni azt, hogy mennyire nem tudjuk uralni a testünket sem, hát hogy lennénk képesek uralni azt, aminek sokkal nagyobb hatalma van. De megláttatja azt is, hogy ki az, akinek van hatalma a gonosz felett. Ki az, akinek át kellene adnunk az irányítást. Mert ő már legyőzte, porba taszította, kiúzta. „Azért jelent meg az Isten Fia, hogy az ördög munkáit lerombolja.” – írja János apostol, aki mindezt közvetlen közlőül látta és tapasztalta, hiszen ott volt a kapernaumi zsinagógában, de ott volt a kereszt tövében is. Látta Jézus győzelmét a Sátán munkája felett. Jézus diadalmaskodott, és vele mi is győzhetünk. A bűnt erre figyelmeztet. Nem is látjuk mennyi mennyi minden, amit akár jónak gondolunk az ő munkája. Az egyik kolleganóm összegyűjtött néhány nyilvánvaló dolgot és tíz percig sorolta őket. Most én bele sem kezdek, inkább azt tanácsolom, hogy bűntőlünk. Hogyan? Ahogy hitvallásunk fogalmaz: „megsanyargatja testét, nem azért, hogy ezzel az önfegyelmezővel kiérdemelje a bűnbocsánatot, hanem hogy teste a hatalmában legyen, alkalmassá váljék a lelki életre.” A test megsanyargatása együtt kell, hogy járjon az igére figyélssel. Hallgassuk Jézus szavát. És ha érezzük, hogy erőt vesznek rajtunk a kísértések, akkor még inkább hallgassuk, figyeljük Jézust. Töltsünk minél több időt Istennel, mert csak nála, az ő kezében vagyunk biztonságban.

Péter ezt írja: ⁸Legyetek józanok, vigyázzatok, mert ellenségetek, az ördög, mint ordító oroszlán jár szerte, keresve, kit nyeljen el: ⁹álljatok neki ellen a hitben szilárdan.

Ez a bűnt, hogy szilárdan és határozottan ellene állunk. Ellenállásunknak pedig egyetlen fegyvere az értünk életét adó Jézus Krisztus az ő szava, ígéje, amelynek felettünk is, és az ördög felett is hatalma van.